digitized by ukrbiblioteka.org

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ, ЗА СОБОРНІСТЬ, ЗА ДЕМОКРАТІЮ

НАРОДНА ВОЛЯ

ОДИН ЗА ВСІХ, ВСІ ЗА ОДНОГО

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

РІК XXXI. Ч. 21. СКРЕНТОН, ПА., СУБОТА, 22 ЛЮТОГО, 1941. ЦІНА ТРИ ЦЕНТИ — PRICE THREE CENTS SCRANTON, PA., SATURDAY, FEBRUARY 22, 1941. XXXI YEAR. No. 21.

НІМЦІ ПЕРЕКИДАЮТЬ МОСТИ ЧЕРЕЗ ДУНАЙ ДО БОЛГАРІЇ, РУМУНІЯ МОБІЛІЗУЄ МІЛЬЙОН РЕЗЕРВІСТІВ

ТУРЕЧЧИНА ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ДОГОВІР З БОЛГАРІЄЮ НЕ НАРУШУЄ ЇЇ ЗОБОВЯЗАНЬ СУПРОТИ ГРЕЦІЇ І БРИТАНІЇ

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ІДЕН ВИЇХАВ У ВАЖНІЙ МІСІЇ ДО ЄГИПТУ

Питання про те, чи Гітлер вишле армію до Болгарії, щоб через Грецію добитись до Середземного моря і там шукати способу, як завдати удар свому британському ворогови, стоїть далі в осередку загальної уваги. В опінії одних обсерваторів, Гітлер не хоче війни на двох фронтах і обмежиться на тому, щоб через відповідний натиск примусити Грецію до мира з Італією. Після того він зверне всю свою увагу і всі військові сили на план інвазії британських островів.

Друга опінія міркує в протилежнім напрямі, що Гітлер вже втратив надію на успіх інвазії і звертає щораз більшу увагу на Середземне море, Суезький канал і Ґібралтар. Тому вся його дипломатія на Балкані є підготовкою військової акції, яка зачнеться незабаром окупацією Болгарії.

Мости через Дунай

На потвердження цього останнього здогаду виглядає найновіша вістка з Софії, що відділи німецьких піонірів почали перекидати понтонові мости через Дунай з румунського на болгарський беріг. Один такий міст, кажуть, був збудований в середу біля болгарського міста Рущук над Дунаєм, після чого яка сотня німецьких інженірів перейшла на болгарський бік. Другий міст був збудований кілька днів тому біля болгарського Нікополя.

Дехто припускає, що ця будова мостів переводиться тільки для вправ та що вони будуть розібрані.

Сталін дістане нові території?

З Білгороду повідомляють, що Румунія покликала на 15-го березня один мільйон нових резервістів до служби та що це військо буде вислане на совітський кордон.

Є два толковання цього кроку. Одні кажуть, що німці лишать на совітськім кордоні румунів, щоб все своє військо вжити для походу на Балкан. Другі впевняють, що совітська Росія має дістати незабаром, на основі порозуміння між Гітлером і Сталіном, більше румунської території. Гітлер воліє, щоб Росія дістала ці території з рук румунської армії, ніж щоб при передачі там стояло німецьке військо.

Про те, які території мала б дістати Росія, нема поки що згадки. Відомо, що недавно Сталін підносив претенсії до румунської Молдавії.

Туреччина пояснює договір з Болгарією

Турецький посол у Софії передав протест до болгарського уряду проти такого толковання нового договору про ненапад між Туреччиною і Болгарією, буцім то цим договором Туреччина відреклась своїх зобовязань супроти Греції і Британії. Одночасно турецька преса помістила ряд рішучих заяв, що Туреччина не думає зміняти своєї політики та що вона додержить існуючих договорів з Грецією і Британією.

З Царгороду повідомляють, що цілий договір між Туреччиною і Болгарією тратить свою силу, якби Болгарія позволила на перехід німців через свою територію. В договорі є спеціяльна постанова, яка дає Туреччині вільну руку в такім випадку.

Міністер Іден в Єгипті

Що британський уряд звертає велику увагу на події довкола Середземного моря, видно з того, що міністер закордонних справ Іден прибув на днях з Лондону до Єгипту. Мета подорожі Ідена не відома. Припускають, що він побуде там два до три тижні.

Ще більшого значіння цій подорожі додає факт, що разом з Іденом до Єгипту прибув шеф генерального штабу британської армії, генерал Дилл.

Припускають, що обидва делегати британського уряду мають вирішити справу дальшої військової акції в Африці. Британська армія стоїть там перед рішенням — або продовжувати далі офензиву в Лібії через 300 миль лібійської пустині до останньої італійської пристані Тріполі, або спинитись біля здобутого Бенґазі і звільнити тим чином частину армії на інші потреби, можливо на поміч грекам.

Значні британські сили заняті тепер теж офензивою проти східних італійських колоній: Еритрея, Сомалі і Етіопія. Опір італійців у цих колоніях не дуже великий, але їхній велитенський простір і гористий, недоступний терен вимагатимуть для окупації довшого часу.

ДЕ ФРАНЦУСЬКЕ ЗОЛОТО?

Німеччина зажадала від Бельгії, щоб передала їй свої золоті запаси. Поскільки Бельгія перед війною віддала їх на схованку у Францію, то тепер зажадала, щоб Франція повернула суму, яку жадає Німеччина. З цієї нагоди виявилося, що французьке й бельгійське золото перед війною частинно було перевезено до Сполучених Держав Америки, а більшість в час війни вивезено в Дакар та на остров Мартинік. В Дакарі переховується 1,250 тон золота, вартістю около півтора більйона доларів; на острові Мартинік около 200 мільйонів доларів, а в Сполучених Державах більйон вісімсот мільйонів доларів.

З цього повідомлення стає ясно, чому була бійка за Дакар. Справа йшла не лише про стратегічні цілі, а й фінансові.

ЗМЕНШЕННЯ ЧЛЕНІВ КОМПАРТІЇ

Мандатна комісія 18 партійної конференції Всесоюзної Компартії установила, що в цей час до партії належить 3,876,835 членів, а року 1938 було 4,477,666. Всього ж населення в СССР поверх 170 мільйонів. Отже до компартії належить менше 2%.

НІМЦІ ОЗБРОЮЮТЬ ХОРВАТІВ ТА МАКЕДОНЦІВ

З Лондону повідомляють, що з початку лютого німці контрабандним способом перевозять в Югославію й Болгарію розібрані кулемети, а також пістолі й ручні гранати, вироблені на чеських заводах, і передають їх хорватським та македонським т. зв. "націоналістичним" організаціям.

НЕСПОКОЇ В ПОЛЬЩІ

Німецькі часописи подають звістки про неспокої в Польщі. "Рундшау" в Бидгощі повідомляє, що "в околичних лісах повно польських дезертирів та іншого злочинного елементу". Німецька поліція безупинно полює за ними, та виловити їх не легко. При одній сутичці забито навіть генерала німецької поліції, Реттінґа. "Кракауер Цайтунґ" повідомляє, що бійки зі "злочинцями" приймають такий розмір, що доводиться вживати артилерію. В ріжних сутичках забито 44 німецьких поліцистів.

ПРОВОКАЦІЙНИЙ ТРИК НАЦИСТІВ

Нацистична пропаганда запропонувала, що всякий американець має право вислати за оплатою німецького уряду каблеграму на певну німецьку адресу з виявленням своєї думки. Протягом доби вислано коло 6,000 кабреграм, які коштуватимуть німців коло 15 тисяч доларів. Більшість критикує німців і Гітлера. На те німецька радіо-стація відповіла: "Посилайте ще; критикуйте небажане, хваліть, що подобається."

Американський легіон застерігає американців, що цей трик має шпигунську ціль. Серед тисяч телеграм про дурниці можуть бути умовні телеграми від німецьких агентів, що саме німцям і потрібно.

НЕ БУДУТЬ АТАКУВАТИ СІНҐАПУР

Японський міністер Матсуока, який два дні тому говорив дуже войовничо про японські плани в південній Азії, заявив офіціяльно, що Японія ніколи не думала атакувати Сінґапур і що перевіз туди австралійського війська і скріплення американського летунства і флоти на Филипинських Островах, цілком неоправдані. Військовий японський представник в Шангаю назвав англійські і американські військові міри "провокацією". Російські газети твердять, що між становищем японського уряду і японських мілітаристів є "деякі ріжниці".

ВИРІБ ЛІТАКІВ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ

За місяць січень вироблено в Сполучених Державах 1,100 літаків. В грудні минулого року — 799. Одначе військові кола не уважають це остаточним досягненням. Кажуть, що це "більше, ніж задовольняюче", але треба продукцію ще збільшити. В літі мається виробляти по 1,500 літаків місячно, а в кінці роки 2,000. Та найбільший виріб буде лише в році 1942, бо лише до того часу припасуються до того всі фабрики, що переходять на вирібництво літаків.

ІТАЛІЙЦІ В НЮ ЙОРКУ ПРОТИ МУСОЛІНІ

В неділю, 16-го лютого, в Ню Йорку, в Купер Юніон Гол відбулися збори італійців, на яких промовляли бувший міністер закордонних справ Італії, граф Сфорца, проф. Салвеміні та інші. Вони підкреслювали, що у випадку перемоги Німеччини Італія стане її колонією. Збори скликано італійським "Товариством Маццініі". Присутніх було коло 2,000 осіб.

ТАЄМНИЧІ МАНЕВРИ СОВІТСЬКОЇ ФЛОТИ

З Туреччини й ріжних міст на Балкані подають відомости, що совітська чорноморська флота робить якісь таємничі маневри. З якою метою це робиться, невідомо. Є думка, що большевики просто рішили бути на поготові, щоб коли Німеччина піде через Болгарію в Грецію, перешкодити Туреччині турбувати Болгарію.

КНУДСЕН І ГИЛМЕН ПРОТИ ЗАБОРОНИ СТРАЙКІВ

Голова Ради Оборони, Вилям Кнудсен, і його заступник, Сидні Гилмен, виступили перед правничою комісією конґресу дуже рішуче проти законів, які обмежували б право робітників на страйк. Кнудсен сказав, що подавляюча більшість фабрик, які виробляють воєнні матеріяли, працює без ніякої затримки і нема причини ухвалювати якісь спеціяльні протистрайкові закони.

Сидні Гилмен статистичними датами доказав, що страйки менше стримують оборонну працю, ніж погода. Він заявив, що за весь час посиленої оборонної продукції число страйкуючих робітників не виносило ніколи більше, як одну десяту процента всіх працюючих робітників. Це значить, що на 1,000 робітників ніколи більше не було на страйку, як один. Він також пояснив, що деякі газети роблять непомірно великий розголос невеликим страйкам і тим способом викликують серед читаючої публики неправильне враження про цю справу.

ЩО БУДЕ З ЖІНКОЮ БРАВДЕРА?

Після засудження провідника американської компартії, Бравдера, за фальшиві пашпорти і виявлення, що його дружина не американського, а русского походження, повстало питання, що буде з нею.

Як повідомляє її адвокат, К. Кінґ, після американських законів вона має бути депортована в країну, звідки прибула, тобто в Росію. Одначе справа в тім, що депортація може бути виконана лише тоді, коли країна, в яку депортується, приймає депортованого. Коли не приймає, то він залишається в Америці. Отже, на думку Кінґа, коли СССР не прийме громадянки Бравдер, то вона залишиться в Америці.

ПОТОЦКІ КИДАЄ ПОЛЬЩУ

З Вашинґтону повідомляють, що бувший польський амбасадор, Єжи Потоцкі, вніс подання на перші американські горожанські папери. З того заключають, що він не думає вертати в Польщу, або не має надії, щоб Польща існувала.

АМЕРИКА СКРІПЛЮЄ ЛЕТУНСЬКУ ФЛОТУ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Генерал Джордж Маршал, начальник американського головного штабу, повідомив сенатську комісію військових справ, що з Америки вислано більшу кількість найновіших літаків для доповнення приписаного числа літаків на американських кораблях-летищах на Пацифіку. Між висланими літаками є бомбовики і боєві аероплани. З інших джерел повідомляють, що американські і австралійські летуни перевезли велику частину англійських літаків, вироблених у американських варштатах, до Сінґапур і до інших англійських баз в Азії. Також підкріплено значно летунські ескадри на Гавайських і Филипинських островах.

У Вашинґтоні отверто говорять про можливість американської акції на випадок, коли б японці пробували захопити Сіям і Індохіну. Прикладом настроїв у американській столиці може бути факт, що конґрес ухвалив без ніякої дебати 4,700,000 доларів на розбудову укріплень на острові Ґуам, який віддалений тільки 1,352 милі від японської столиці Токіо. Всім відомо, що будову цієї твердині японці вважають особливою загрозою для себе.

Японський амбасадор у Вашинґтоні, Кічісабуро Номура, виявив готовість переговорювати з американським урядом про допущення американських кораблів на хінську ріку Янґ-Тсе, про справи міжнародньої колонії в Шангаю і т. п. Йому відповіли, що ті дрібні справи можуть чекати, а що найважнішою справою є спілка Японії з державами "осі", вимірена проти Америки. Як довго ця спілка існує, так довго ніяких інших розмов не варто починати.

Англійський амбасадор Галифакс мав довшу розмову з представниками американського департаменту закордонних справ про те, щоб встановити англійські контрольні стації недалеко Панамського каналу, які переловлювали б кораблі з воєнним матеріялом для Японії. Також обговорювано справу гострішої заборони вивозу сирівців з американських і европейських країв до Японії.

ЯПОНСЬКІ ПОГРОЗИ ІНДОХІНІ

З Шангаю доносять, що японський уряд передав французьким властям в Індохіні гостру ноту, в якій жадає припинення "переслідування японців" в тій колонії. Подібні домагання ставили звичайно німці тим країнам, які вони пізніше захопили силою. Японська преса пише багато про те, що французькі військові власти в Індохіні щораз більше схиляються до руху "вільних французів", що є під проводом генерала Де Ґола, та що неправдиво інформують англійців про японські наміри.

Японська преса також висловлює обурення з приводу приїзду великих відділів австралійців до Сінґапур і на Малайський півостров. Вона твердить, що англійці загрожують Сіямови й Індохіні та перешкоджують японцям завести мир між тими країнами.

Японська флота находиться тепер у сіямському заливі, так що може швидко вдарити на Сінґапур. Хінські джерела подають, що японці перевезли до південно-хінських міст і на остров Гайнан половину всіх своїх боєвих літаків, та що скупчили там кількасот-тисяч війська.

ДИКТАТУРА В АМЕРИКАНСЬКІЙ ШКОЛІ

У середній школі в Сеґ Гарбор, Лонґ Айленд, заведено на один день диктатуру. Учням заборонено вільно висловлюватись про своїх вчителів і товаришів, не дозволено їм збиратись в гурти і дискутувати важні для них справи, призначено в кожній класі тайних агентів, що мають доносити "диктаторови" про "небезпечну діяльність" товаришів і т. п. Заборонено також молитись, а дівчатам відібрано право вживати пудри, "липстика" та інших прикрас. Хто не послухав наказів влади, на того начіпали велику картку "концентраційний табор" і решта учнів не сміла з ним розмовляти. Тим способом показано учням наочно, як виглядає диктатура. Вона тревала тільки один день.

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ПОБУТУ ЧЕРЕЗ АРМІЮ

Конгресмен Д. Вургіс, демократ з Калифорнії, вніс законопроєкт, щоб всім тим, хто добровільно запишеться до американської армії, а не має права на побут у Сполучених Державах, надавати таке право.

СПАЛИЛИ 15 ТОН ПРОПАГАНДИ

Генеральний постмеcтер, Ф. Вокер, повідомив пресу, що на протязі двох останніх місяців поштові уряди Америки знищили біля 15 тон нацистичної і комуністичної пропаганди, яка прийшла поштою з чужини. Найбільше агітаційного матеріялу наспіло з СССР і з Японії. Посилали його комуністичні і нацистичні централі. Самі японці, італійці і інші держави посилали мало. Знищення виконано згідно з існуючими міжнародніми поштовими приписами, тому що посилаючі установи не зареєструвались в американських поштових урядах як "чужинецькі агенти".

КРИТИКУЄ СТАРШИХ ОФІЦИРІВ

Американський підполковник Томас Р. Филипс, скритикував гостро заскорузлість деяких старших офіцирів, які придержуються давних способів воєнної тактики у модерних обставинах. Филипс каже, що цей "традиціоналізм" треба змінити, інакше тисячі жовнірів непотрібно втратять життя або стануть каліками.

ПІДЧАС БРИТІЙСЬКОГО НАЛЕТУ НА ПОБЕРЕЖЖА ОКУПОВАНОЇ ФРАНЦІЇ

Читаючи щодня про атаки німецьких літаків проти Англії, мало звертається увагу на те, що Німеччина й окуповані нею чужі території є одночасно предметом постійних атаків британських літаків. На образку бачимо три сцени, як німецька протилетунська артилерія відстрілюється на окупованім побережжі Франції.

digitized by ukrbiblioteka.org

Народна Воля

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

Орган Українського Робітничого Союза в Скрентон, Па. Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу, за винятком державних американських і українських свят.

Ukrainian paper published every Tuesday, Thursday and Saturday, except on National or Ukrainian holidays, by the Ukrainian Workingmen's Association, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

Entered as second-class mail matter June 16, 1913, at the Post Office of Scranton, Pa., under the Act of March 8, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, of the Act of October 3rd, 1917, authorized July 10th, 1918.

ВАШИНҐТОН

Найбагатший чоловік в Америці, потомок одного зі старших англійських аристократичних родів, славний як жовнір і шанований як один з найвизначніших підданих короля Великої Британії, Джордж Вашинґтон без ніякого вагання поставив на одну карту все, що давало йому уродження, багацтво та власні заслуги. Обурений надужиттями і визиском, якого над його земляками допускався англійський король і уряд, він став на чолі обдертої, невишколеної, слабо обєднаної і ще слабше заосмотреної армії повстанців, що почала боротьбу за визволення тринацяти північно-американських колоній зпід панування Великої Британії. Було це в 1776 році.

Сім літ пізніше, після незчислимих боїв і небувалих труднощів, перемагаючи заздрощі а навіть зраду своїх генералів, безмежне убожество і недостатки армії, балакучість і бездіяльність політичного проводу, він накінець довів американську війну за незалежність до побідного кінця. Могло здаватись, що тим виконав своє життєве завдання і послужив свому народови й новій державі повною мірою.

На протязі наступних чотирьох років Вашинґтон певно пережив неодну трівожну годину. Тринацять колоній дуже гостро дискутували справу свого майбутнього уряду й конституції. Деколи здавалось, що добута кровавими жертвами воля розлетиться під ударами політиканів, що деколи не вміли поставити загального добра вище місцевих домагань і примх. Навіть після ухвалення конституції ще два роки пройшло, поки потрібна кількість стейтів ратифікувала конституцію. Вашинґтон тоді відітхнув.

Та не на довго. Не зважаючи на геройську боротьбу за волю, на основну дебату, в якій обговорено зі всіх боків майбутній напрямок державної політики, та на вироблені в тій дебаті основні закони, нові Сполучені Держави були ще далі слабо обєднаною спілкою тринацяти окремих колоній, що заздро дивились одна на другу і не вміли як слід "іти разом". Кращі уми молодої республики розуміли, що нова держава потребує на першого президента людини, яка уміла б довершити діла обєднання та своїм авторитетом повела б нову державу по накресленому конституцією шляху. Такою людиною був тільки втомлений генерал повстанчих армій, Джордж Вашинґтон.

Історики тих часів погоджуються в цьому, що Вашинґтон не довго вагався приняти цей уряд, але зробив це без великої втіхи. Він розумів, яке важке завдання кладуть на нього земляки. На свій вибір дивився не як на почесть, а як на докінчення того тяжкого обовязку, який він приняв на себе, стаючи на чолі визволеного змагання 13 літ передтим. Він погодився стати президентом і чесно виконав цей обовязок на протязі двох реченців. Уступаючи в 1797 році, він оставив своїм наслідникам початки життєздатної, сильної, суцільної держави.

У житті Вашинґтона нема таких поодиноких вчинків, які визначали б його як якусь особливу постать. Щойно сума усієї його служби землякам зарисовує людину незвичайної міри, глибокої розваги та чистого, непохитного характеру. І не хвилеві проблиски геніяльности, а послідовна, чесна й розумна служба високому ідеалови волі й людяности заставили одного з його великих наслідників, Абрагама Линколна, сказати про першого президента таке:

"Вашинґтон — це наймогучіше імя в світі, здавен-давна найвизначніше в боротьбі за громадську волю. . . . Біля цього імені ніхто не сподіється похвал. Це неможливе. Однаково неможливо додати блеску сонцю і придати слави імені Вашинґтона. Хай ніхто цього не пробує. У глибокій пошані скажіть це імя і хай воно само світить своїм власним, безсмертним сяйвом."

КРИЗА НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Мабуть вже найближчі тижні, коли не дні, принесуть завершення і початок розвязки гострої кризи, яка назріла на Далекому Сході. Японські зазіхання на Індохіну, Сіям і голандські та англійські колонії в південно-східній Азії прибрали таку гостру форму, що заінтересовані держави мусять або поступитись, або рішуче спинити японських мілітаристів.

Згідно з останніми вістками, вони готові на це друге. Масове підсилення англійських військових залог у кріпости й пристані Сінґапур та вздовж границі Сіяму разом зі скупченням сильної англійської морської ескадри на південно-азійських водах вказує, що Велика Британія рішила закинути недавну політику "заспокоювання" і готова до рішучої акції. Становище урядів Австралії і Нової Зеландії не оставляє ніякого сумніву, що вони вповні розуміють небезпеку і готові з нею боротись.

Уряд Голандської Індії каже, що він також поробив всі потрібні приготовання і що який небудь замах на її острови буде стрінутий належною збройною силою. Приготовано динамітові міни, які зроблять непридатними до експлуатації багаті тамошні нафтові поля, яким загрожує японська окупація.

Самі японці повідомляють, що французькі залоги в Індохіні закинули своє дотеперішнє поблажливе відношення до Японії і "змовляються" проти неї з англійцями. Серед французьких залог зростає вплив генерала Де Ґола і є небезпека, що Індохіна пристане до спілки з Англією.

Найважнішим у можливому далекосхідному конфлікті буде становище Сполучених Держав. Американський уряд не окреслив офіціяльно свого становища до японських планів, постійно підкреслюючи, що він тільки буде обороняти свої інтереси. Та разом з тим американський конгрес ухвалив одноголосно гроші на укріплення американського острова Ґуам, який віддалений від Японії усього півтори тисячі миль, а американський департамент війни передав американській флоті більшу кількість найновіших бомбовиків, щоб кораблі-летища на Спокійному океані мали "повну боєву кількість літаків". Разом з тим американська преса "довідалась з добре поінформованих джерел", що Англія і Сполучені Держави ведуть переговори про гостре обмеження довозу всяких сирівців до Японії, та про встановлення англійських контрольних стацій на американських водах, які переловлювали б кораблі з ладунками таких товарів до Японії.

Все це разом показує, що світ незабаром довідається, чи японське побренькування шаблею було "блофом", чи справжньою загрозою. В цьому останньому випадку дуже можливо, що вияснення прийде не в формі дипломатичних заяв, а виявиться грохотом гармат, вибухами торпед та свистом летунських бомб на ще одному воєнному терені.

ДОКОТИЛИСЯ ДО КІНЦЯ

Українське національне відродження в цілому, а культурно-політичний український рух зокрема, в останніх століттях ішов під гаслом широкого демократизму. Боротьба за повну свободу особисту й національну та признання тих самих прав для інших народів усе були основою українського відродження на всіх ділянках національного життя. Ідеї рівности, братерства, свобідного розвитку всіх людей та товариського співжиття всіх народів, як державних так і недержавних, усе було основою українства.

Оці вищі ідеали людства, як кажуть, гуманність, зодягали все український рух у шати, що приваблювали своєю красою найкращих людей, навіть і неукраїнської національности. Це привело на українську ниву москаля Федора Русова та його дружину шведського походження, Софію Русову, грека Миколу Аркаса, московку історика О. Єфименкову, ірландку О'Конор-Вілінську, москаля Миколу Костомарова, московку Заньковецьку — велику українську артистку; зі спольщеного роду привернуло українцям великого історика Володимира Антоновича, Вячеслава Ліпінського; з татарського роду світової слави російського професора економіста Туган-Барановського, що став міністром фінансів при Центральній Раді; з жидів видатнішого члена російської академії наук Перетца та сотки інших чужих по крови українському народови, що стали великими його патріотами та діячами, і в імя загальнолюдських гуманних ідей клали основи українського руху, ставали на службу визвольній ідеї українського народу. Краса вселюдськости нашого руху захоплювала навіть таких великих мистців, як польського поета Адама Міцкевича, який в 1854 році вступив до українського легіону, що боровся в складі турецької армії проти царату. Вмираючи, Міцкевич просив слугу свого переказати отаманови (Чайковському), що він умирає, як козак, що він вважав найбільшою для себе честю.

Оця краса захопила таких російських великих політичних діячів, як декабриста Рилеєва, що написав, мабуть найкращий в усій літературі про мазепинців, твір, поему "Войнаровський", високо підносячи Войнаровського, Мазепу і жінку Войнаровського, як взагалі тип української жінки. Прихилила ідея українського відродження до себе симпатії великого політичного сміґранта москаля Герцена, захопила навіть англійця Байрона, який написав вірш-поему про Мазепу, та десятки інших, цілком чужих українському народови, діячів штуки і науки.

Оця краса відродження української нації породила генія Тараса Шевченка, виплекала такого титана, що духово підносився до значіння Мойсея, Івана Франка; зробила добровільним емігрантом Михайла Драгоманова, цього світової слави вченого історика, соціолога, філолога, публіциста і так далі.

До самих років останньої революції в Росії з українством було звязувано, цілком справедливо, все те, що найкращого людство собі здобуло або вимріяло. З ним звязувалося те, що президент Сполучених Держав, Розевелт, оголошує, як конечну ціль, для осягнення якої Америка буде помагати до повної перемоги европейській демократії. Це ті саме ідеали людства, які все були основою та змістом українського національного руху.

Та ось прийшла велика російська революція, яка в нестриманому свойому розгоні захопила в буревій усе, що навіть було десь приспаним, прикиданим та присипаним дореволюційним життям. Тепер це все опинилося на поверхні революційних хвиль. Без політичного грунту, без традицій, без розуміння істоти українського національно-визвольного руху, без знання хоч би поверхово історії українського народу і без поняття про те його національне відродження, яке все проходило глибоко в масах народних і було заховане від ока поліційного, а разом з тим було заховане і від ока непрошених попутчиків. Оце революційне та пореволюційне шумовиння почало "боротися за українство" такими методами, що та "боротьба" пішла в розріз з цілим рухом, а назовні накинула на цілий рух клеймо, рівне російському чорносотенству.

Замісць народоправства почалися проповіди тоталітаризму, диктатури; замісць рівноправности окремих членів майбутньої української нації — класократія, якийсь дивацький нацизм, фашизм і т. п. Замісць тісної співпраці ріжних національностей в українській державі й розмежування їхніх інтересів на основі права й справедливости; замісць обопільного договірного співжиття — почались проповіди, переслідування неукраїнських меншин, а разом з тим і тих українців, що не йдуть під диктат одної особи, чи партії, чи групи.

Словом усе те, що було в архівах старої російської реакції, в архівах оцих ріжних Союзів Русскаго Народа, Союзів Архангела Михаїла й т. п., оце шумовиння з української гущі висунуло як нові якісь ідеї, як якесь дивацьке месіянство насильства, злоби й ненависти та пімсти. Замісць російських газет "Земщина", "Двухглавий Орел", появилися газети, писані українською мовою, що почали пропагувати необмежене право для "еліти", себто тих, що думають дібратися до влади, і обмежене право цілому українському народови та ніяких прав для неукраїнців на Україні.

Як колись російське чорносотенство було огидним для демократичних народів, що боролися всіми доступними їм способами проти нього, а разом з тим і проти царсько-поліційної влади в Росії, так само українське наслідування його стало огидним для всіх демократичних народів, а для українського народу стало справжнім нещастям. Українські наслідувачі нацизму, фашизму та всякого іншого чорносотенства обплюгавили український визвольний рух як протидемократичний, протигуманний, реакційний та взагалі ворожий цивілізованому та культурному людству.

Тут хочу сказати про те, що сталося з найголоснішою українською реакційною групою, яка на глум цілому українству назвала себе "націоналістичною". Зародився цей рух на европейській еміґрації, десь у віденських кавярнях, а звідти перекинувся на українські землі під Польщу і навіть до Сполучених Держав Америки та до Канади, де вилився в форму організацій ОДВУ та УНО.

Хочу спинитися над тим, до чого цей рух докотився тепер в Европі на українських землях, що знайшлися під німецькою окупацією, якій "націоналістичні" вожді так старанно прислужуються. Розклад так званих "націоналістів" почав поступати особливо швидким темпом після вбивства Ґештапом, при участи, мабуть, людей з центру власної організації, Евгена Коновальця. Чи на місце Коновальця "вождем" став А. Мельник по призначенню Коновальця, чи прибічників Мельника, певне не знаємо. Розгром Польщі викинув на европейський політичний ринок свіжу хвилю "націоналістичних" "вождів" та "вожденят". Дуже скоро почалася боротьба за владу між старими "націоналістичними" еміґрантами та новоприбувшими. На чолі останніх став Бандера.

Отверта боротьба почалася в Римі, де "бандерівці" виступили з ріжними обвинуваченнями проти "мельниківців". Вживаю цих термінів, бо самі "націоналісти" так говорять про себе. Тепер ця боротьба перенеслася на українські землі під німецькою окупацією та взагалі до Німеччини. Щойно недавно я отримав цікаві летючки з Европи. Між ними є одна з кінця липня, що зветься "Повідомлення". В цій летючці, між іншим, читаємо:

"Побитого й окрівавленого націоналіста Холмщини, Коника, напасники полишили і втекли . . . Боївка так званих 'бандерівців' напала на табор утікачів у Кракові . . . Напасники протяли Яцурі очі так, що він втратив зір на все життя . . . Оце жахливий реєстр злочинів і хуліганства на протязі не цілого тижня. . . ."

Підписано це "Повідомлення" — "Українські Націоналісти".

Проти цього "Повідомлення" бандерівці видали свою летючку, в якій на сім сторінках міміографічного друку вони доказують, що "Мельниківці воюють брехнею". В цій летючці бандерівці стараються доказати, що вони є справжніми націоналістами-фанатиками, які стали до боротьби проти мельниківщини "за привернення чести в організації ОУН". . .

Отак докотилися до кінця. Інакше воно й не могло бути. Група "націоналістів" без глибшої ідеології, без грунту в широких народних масах українських, без власного напрямку, що лиш малпувала все то від Гітлера, то від Муссоліні, то навіть від японських фашистів, чи від румунської залізної гвардії, логічно прийшла до внутрішньої боротьби методами своїх учителів. Почала вона взаїмне нищення не лише політичне, не лише летючками, але й кулачною розправою і навіть виколюванням очей та осліплениям своїх противників. Осліплюють тепер вони один одного, опльовують словами та вчинками себе взаїмно, як оплювали і зганьбили цілий український національно-політичний і навіть культурний рух.

Чим скорше скінчиться цей процес взаїмного пожирання і нищення, тим скорше очиститься грунт для дійсно національно-державної праці всіх живих сил українського народу. Та тепер перед діячами українського національного відродження лежить дуже тяжкий шлях очищення українського національного руху, щоб знову він знайшов симпатії серед світової демократії, яка стала до боротьби з тоталітаризмом, реакцією та взагалі зі світовим чорносотенством.

В цій внутрішній боротьбі серед "націоналістів" цікаве ще й те, що вона переводиться на тлі того, що українська справа тепер у Німеччині не є актуальною. Очевидно, самі німці через своїх агентів та провокаторів стараються найскорше здискредитувати той "нацистичний рух", хрещеними батьками якого вони були. Розклавши та здеморалізувавши нацистичних хлопчаків, німці матимуть "моральне право" зліквідувати їх, може навіть на бажання Сталіна. Як вороги української державности та сторонники великої Росії, німецькі нацисти можливо сподіваються цим шляхом остаточно підірвати цілий український державницький рух.

Тому завданням демократичних українських груп є зімкнути тісно свої ряди, стати в одну лаву борців за українське державне відродження та найскорше порозумітися з представниками світової демократії, з представниками демократичних народів, включно з демократичними колами найближчих сусідів України, щоб спільними силами йти до дальшої боротьби й перемоги над світовою реакцією.

Минула історія українського визвольного руху дає українській демократії міцний грунт та підставу до такої праці. Чим скорше українська демократія проявить більшу спільну активність, тим скорше згинуть навіть сліди української реакції, що звела на манівці український національний рух та викликала серед демократій цілого світу недовіря до нього, а то й активний опір йому, а серед оцих всіх диктаторів, тоталітаристів, фашистів й т. п. тільки погорду й зневагу.

Петро Матвієнко

ПРОТОКОЛ

засідання Виконавчого Комітету У. Р. Союза з дня 9-го січня 1941

Присутні: голова Мирослав Січинський, заступник голови і управляючий редактор Володимир Левицький, касієр Петро Дучак, фінансовий секретар Степан Корпан і рекордовий секретар Теодор Миник.

Голова М. Січинський відкрив засідання і предложив такі справи до вирішення: 1. Виплата посмертного. 2. Виплата запомог. 3. Ріжні справи.

Виплата посмертного

На підставі смертних документів ухвалено виплатити обезпечення правним спадкоємцям по оцих померших членах:

Відділ:
3 Максим Довгий ..$1.000.00
5 Олекса Вінярчик .. 469.00
30 М. Велигорський 1.000.00
34 Йос. Ясіновський 300.00
42 Петро Гришко 1.000.00
80 Іван Савчак 1.000.00
123 Ант. Куліковська 1.000.00
177 Іван Ґмитрик ст. .. 1.000.00
190 Гр. Кузьмінський 900.00
С Ч Петро Левіцький 1.000.00

Виплата запомог

На підставі одержаних просьб ухвалено дати запомогу з фонду бідних оцим членам:

Відділ:
1 Іван Мощівський ...$20.00
2 Михайло Кашуба 20.00
20 Петро Говіщак 20.00
37 Марія Ростоцька 15.00
37 Марія Умриш 15.00
41 Григорій Яремишин 20.00
67 Іван Павлишин 15.00
69 Митро Русенко (на вкладки) 20.00
78 Іван Максимович 20.00
78 Михайло Дзюба 20.00
86 Теодор Кривокульський (на вкладки) 20.00
103 Михайло Рой 20.00
103 Стефан Турчак 25.00
112 Т. Зень (на вкладки) 20.00
176 Катерина Козій 15.00
199 Юрій Бойко 20.00
200 Теод. Кіндзерський .. 20.00
206 Микола Дутчак 25.00
221 Дмитро Завойський 25.00
228 Марія Пащак 15.00
228 Андрій Сувадло 20.00
231 Дамян Малицький .. 20.00
239 Евген Вітушинський 15.00
261 Михайло Яремкевич 20.00
277 Клим Матвіїшин 20.00
С Ч Іван Пащук 20.00
С Ч Гнат Валь 20.00

Нові банкові конта

На поставлене і піддержане внесення ухвалено отворити нове конто для виплати організаторських премій у Фирст Нешенал Бенк у Скрентоні.

Ухвалено отворити нове конто і депонувати $100,000 в "Сентрал-Пенн Нешенал Бенк оф Филаделфія, Па.".

Ухвалено отворити нове конто і депонувати $15,000 для конвенційних виплат у "Линколн-Еллаєнс Бенк енд Трост Компані", Рочестер, Н. Й.

Продані бонди

Ухвалено продати бонди:

20,000 Chicago & Western Indiana Cons. Railroad, 4%, 1952, $18,066.66 (sold); 4,000 City of Detroit, Mich., 4½%, 1963, $4,000.00 (called). Разом на суму $22,066.66.

Ухвалено і доручено касієрови П. Дучакови доставити до продажі бонди:

Chicago, Milwaukee and St. Paul Rwy., Eq. Trust Series "D", 5%, due 8/1/40, $5,000; Continental Gas & Electric Corporation Gold Debentures, 5%, Series "A", due February 1st, 1958, $5,000; The United Light and Railway Company Gold Debentures, 5½%, Series 1927, due August 1, 1952, $5,000; The Nevada-California Electric Corporation, First Trust Mortgage, 5% Gold Bond Series, due April 1, 1956, $5,000; Pennsylvania Water Service Company, First Mortgage and Refunding, 5% Gold Bonds, Series "A", due August 1, 1967, $5,000; City of Carbondale, City Loan Number Nineteen, 4% Coupon Bonds, due 6/1/50, $5,000.

Голова М. Січинський зложив звіт з поїздки до Дітройту, який принято до відома.

По вичерпанню всіх справ голова М. Січинський закрив засідання.

Теодор Миник
рек. секр. У. Р. Союза

digitized by ukrbiblioteka.org

ДОПИСИ

ГРОМАДСЬКА РОБОТА В БОСТОНІ

Від часу коли Гітлер і Сталін поділили між собою українські землі і замкнули їх непроходимим кордоном цензури, терору і диктатури, в українських громадах в Америці припинилась "допомога братабратови", якою тутешня українська іміграція підтримувала боротьбу своїх земляків в Европі за волю і незалежність. Тільки деколи проходять з окупованої комуністами і нацистами України глухі вістки, як їх там пригнітають і визискують. Ті вістки підтримують в нас бажання таки не забувати за наших братів і приготовляти сили та способи, щоб пробити ту "камяну скалу", якою диктатори відгородили Україну від решти світа. І хоч нема змоги поки що помагати українцям в Европі, то все таки по громадах відбуваються віча, скріплюються організації, влаштовуються збори й наради, щоб ми були на поготові, коли наша поміч буде потрібна і коли можна буде її подати.

У пас в Бостоні через літо відбувались прогульки і забави, з яких дохід йшов головно на місцеві цілі: на Український Народний Дім в Матапен, бенефітові каси і т. п. На весіллях і забавах зібрано гроші на поміч нашому письменникови В. Винниченкови, на жіноче видавництво і на інші цілі. З початком зими цей рух оживився, особливо в тому напрямку, щоб збільшити число членів в Українськім Робітничім Союзі. Тут є ще багато людей, які не належать до ніякої організації, або яких діти ще нікуди не вписані. Також останні політичні події викликають постійно заінтересовання і люде раді б їх обговорити та передумати.

Тому для тих всіх цілей запрошено на 2-го і 3-го лютого до Бостону редактора Народної Волі, т. Ярослава Чижа. Він приїхав ще в суботу вечером, побачився з деякими нашими товаришами, і згідно з уложеним планом мав в неділю промову до нашої молоді, яка тепер приготовляє свій зїзд на "День Вашингтона". Товариш Чиж пояснив молоді вагу організації, так для задержання українських цінностей, як і для участи в громадському житті тутешньої, американської суспільности. Він казав, що організовано американські українці можуть не тільки допомогти своїм землякам в краю, але також можуть збагатити американське життя своїм культурним вкладом. Він завзивав їх вступати до українських організацій, а особливо до нашого Союза.

Вечером того самого дня т. Чиж промовляв на союзових зборах в домівці Товариства Бостонських Українців, 224-го відділу У. Р. Союза. Там він вияснював ширші завдання нашої організації, яка через точне виконування своїх асекураційних зобовязань, та через свою стійку громадську політику здобула собі вже передове становище серед нашої іміграції. Тепер старші члени повинні подбати, щоб виховати собі в організації наслідників споміж нашої молоді. Треба далі розвивати й уліпшувати Союз та уводити в ньому такі уліпшення, які потрібні для молодшого покоління. Багато в цьому можуть зробити місцеві товариства і громади, коли постараються дати молоді вигідне й корисне приміщення, притягнуть цю молодь у власні товариства, та привчать її до союзової праці. У. Р. Союз за трицять літ свого існування все вмів пристосовуватись до нових вимог часу і мусить це зробити тепер, коли хоче далі успішно розвиватись.

Після промови т. Чижа вивязалась довга й жива дискусія, у якій товариші розпитували про ріжні справи у звязку з організацією молодечих товариств, будовою народних домів та іншими організаційними справами.

В понеділок т. Чиж відвідав декого зі старих приятелів та оглянув матапенський Український Народний Дім в товаристві голови дому т. Пелеха і його дружини. Він погратулював через т. Пелеха матапенській громаді, що здобулась на таку гарну домівку, яка певно поможе їм багато в їх громадській праці. Вечером того самого дня т. Чиж мав відчит про теперішне політичне положення. Він пояснив співпрацю нацистичного й комуністичного диктаторів, подав вістки про положення на українських землях і звернув увагу на деякі політичні помилки ріжних тутешніх українських груп. Він пригадав, що вже раз в історії над нашими землями запанувала Австро-Німеччина й Росія і тоді через більше як сто літ був найтяжчий утиск на Україні. Тому тепер українці мусять боротись проти обидвох диктаторів. На наше щастя та сама думка поширена серед величезної більшости американського громадянства, яке хоче помагати тим, хто змагається з напасниками. Бесідник згадав, що саме в той час, як відбуваються ці збори, представники Українського Конгресового Комітету роблять заходи, щоб передати американському сенатови становище американських українців в тій справі.

Хоч в теперішній час ми не можемо подати більшої помочі нашим братам, але мусимо бути в постійному поготівлі, щоб висловити думки українського народу та обстоювати його бажання там і тоді, коли того буде треба.

Підчас того очікування ми не сміємо ні трохи відхилятись від нашої лінії "за самостійність, соборність і демократію". Всі надії на те, що Сталін поможе Україні, вже розвіялись: заграбивши майже всі українські землі, він їх всіх однаково гнобить і зводить на жебрацтво. Знов же надії на Гітлера таксамо марні: пощо йому йти і воювати за Україну, коли Сталін сам постачає йому все, що треба. Визволення України стане можливе тільки тоді, коли вони обидва будуть переможені, та коли буде заведений в світі демократичний мир.

Після викладу затягнулась ще довга дискусія, в якій присутні допитували бесідника про біжучі політичні справи. По лекції, так як і по попередних зборах, товариші засіли з бесідником до спільної вечері, підчас якої обговорили ще багато інтересних справ. Всі ті збори оживили громаду, і додали їй заохоти до дальшої праці в користь У. Р. Союза і для допомоги визвольним змаганням України.

Б. С.

НА ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ
(Ром, Н. Й.)

Ромська українська громада, парохія і Народний Дім справляли срібне весілля з нагоди 25-літнього ювилею подружного життя відомих громадян, Льва і Анастазії Голіят. Забава відбулась 26-го січня в Українськім Народнім Домі.

Ювилятів стрінено короваєм та квітами українських колірів. Привитав їх при вході на галю, при порозі, о. В. Кошіль, та пожелав їм всього добра та многих літ.

Подружжа Голіятів є взірцевими українськими громадянами, що працюють на народнім полі та ще не відказались помогти при жадній українській добрій справі, якою займається ромська громада.

Справді, від коли наша ромська громада існує, ще такого гучного ювилею не було. Наші українські жінки, котрі занялися цим ювилеєм, а саме громадянки Боднар, Фицик, Мандрик і Вакалюк, приладили подостатком ріжної доброї страви, за що належиться їм щира подяка.

При забаві ми також не призабули про громадські справи. Забрав слово о. В. Кошіль і звернувся до присутних громадян, щоб по можности зложили жертви на Американський Червоний Хрест. До збірки були покликані Александер Яворський і Іван Лаврук.

Присутні громадяне зложили на Червоний Хрест $13.10, а саме: Лев Голіят $2.00. По $1.00: о. В. Кошіль, Гр. Олійник, Н. Іванців, А. Воляк. По 50 центів: О. Яворський, І. Лаврук, В. Клімик, В. Іванців і М. Кочан. Іван Фицик 45 центів. По 25 центів: Теодор Литвин, І. Догленица і С. Козій. Дрібними жертвами зложено $3.40.

Гроші вислано через Народну Волю до Американського Червоного Хреста.

І. Лаврук

СКРЕНТОНСЬКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ ХОР

Скрентонський Український Громадський Хор протягом останнього місяця виявив живу діяльність. Опріч чергових співанок, які відбуваються щонеділі в четвертій годині пополудні в помешканні Українського Клюбу, три інші події відзначили його працю: співання народніх колядок і щедрівок в програмі місцевої „української радіо-години 26-го січня, річні збори хору того ж дня та товариський вечір хору 9-го лютого.

На радіо-годині хор проспівав колядки К. Стеценка — Добрий вечір тобі, пане-господарю; На орданській річці; А у цього хазяїна; Ой, сивая та зозуленька; В. Леонтовича — Щедрик; Ступницького — Ой рано, рано. Крім того А в Єрусалимі дзвони задзвонили. Квінтет проспівав колядку — "Бог Предвічний", а дует (Настя Присташ та Оля Ткачук-Клем) — Небо і земля; Нова радість стала; На небі зірка.

Всі колядки виконано досконало. Показано добру школу й високий смак. Квінтет звучав густо й повно, мов цілий хор. Дуети вабили щирістю й своєрідною красою голосів.

По концерті відбулися річні збори хору. Хор є самостійною громадською організацією, яка не належить до одної церкви чи одного товариства, а до цілої скрентонської громади. Своєю метою має дати мистецьке задоволення своїм членам та показати перед суспільством красу української пісні. Головою хору на майбутній рік вибрано Теодора Миника, заступниками голови Андрія Турка і Юлію Королишин, секретарем Анну Тарас, скарбником Ольгу Дучак. Бібліотекарями — Марію Дуда та Галину Рубльовську. Впорядчиками підприємств — М. Піндзьолу, М. Курило, М. Сіка, Е. Романяка та Е. Піндзьолу. Диригує т. В. Левицький.

Хоча членів хору в теперішній час не багато (около 40), але добірні голоси, добре вишколення й охота до співу зробили його великим громадським скарбом, яким не всяке місто може похвалитися. Бажано, щоб тим могли потішитись й інші міста.

9-го лютого по черговій співанці відбулася товариська вечера хору, уряджена всіми членами кооперативним способом. Жіночі голоси подбали про страву й "пундики", а чоловічі про інші додатки. Принесли, хто що міг. А добровільні "патронеси" хору — А. Дучак та А. Тарас — приправили все як слід, і надали всій вечері родинний характер.

Вечера фактично була своєрідним концертом мистців для самих себе. Сидячи за столами, присутні проспівали кілька хорових пісень, а до того значна кількість їх виконала ріжноманітні сольо й дуети. В. Левицький, Т. Миник та Н. Григориїв в своїх промовах піднесли мистецьке й громадське значіння української пісні взагалі та заслуги й здобутки скрентонського Громадського Хору.

В розмовах про дальшу працю намічено взяти участь у Шевченковому святі в Скрентоні, зарекордувати кілька пісень у власному виконанні, урядити концерт української пісні в котромусь з більших міст поза Скрентоном, проспівати ще деякі пісні, як на місцевому радіо, так і на інших.

Мистецька праця хору приваблює в його склад не лише українців, а й американців інших національностей, що люблять спів.

Голова хору подякував хористам та диригентови за приємність, яку вони роблять громадянству своєю працею, Українському Клюбови за помешкання, а жінкам-патронесам за материнську поміч хорови.

Нотописець

ПЕРШИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ЖУРНАЛ

Двісті років тому, а саме 13-го лютого 1741, появився в місті Филаделфії перший американський журнал. Сьогодня маємо поверх 6,000 ріжних журналів, видаваних у кожнім стейті, і видавництво журналів стало одною з найбільш важних частин великої друкарської та видавничої промисловости.

Поруч американських часописів, нема більш освідомляючої сили для кристалізування думок народа Америки за весь час її розвитку, як журнали. Фактом є, що вони освідомили та повчили мільйони населення. Жадна нова справа ніколи не дістала піддержки загалу без моральної помочі зі сторони журналів. Заклик до виступу безпосередно перед самою американською революцією, себто 1776 року, був різко висловлений на сторінках журналу Ісаї Томаса під назвою "Роял Америкен Меґезин". Агітація проти невільництва, котра закінчилась горожанською війною, почалась на сторінках журналів, основаних і присвячених для боротьби з тим лихом у 1830-ох роках. Навіть справа прогібіції, що була чотирнацять-літньою спробою, була обговорювана та пропагована на сторінках журналів на протязі сто років.

Історія першого журналу коротка. Кілька місяців перед його появою, Венямин Френклин, зразковий представник видавничого промислу, проголосив проект видавання журналу для конкуренції з журналами, які в той час видавано в Англії. Редактор, котрому він довірочно пояснив подробиці свого плану, Джан Веббе, виявив тайну друкарському конкурентові, Андрієві Бредфорд, сподіючись самому з того скористати. Після того почались змагання поміж двома друкарями за те, хто з них скорше зуміє випустити перше число журналу. В. Френклин програв те змагння. Періодичний журнал Бредфорда, під заголовком "Американський Журнал або Місячний Огляд Політичного Стану Британських Колоній" вийшов з друку дня 13-го лютого 1741 року. Три дні пізніше появилось видання Френклина під назвою "Загальний Журнал для Британських Плантацій в Америці". Журнал Бредфорда проіснував усього три місяці, а журнал Френклина через шість місяців.

Коли взяти під увагу теперішні часи та рівень заінтересовання читачів, то ніодин з тих журналів не був інтересний. Журнал Бредфорда поміщував статті про перебіг засідань леґіслатури Пенсилвенії, Ню Йорку, Ню Джерзі і Мериленд, що займало майже половину місця. Інші статті були писані про історію Пенсилвенії, а решта в формі діялогу; дальше замітки про війну Австрії та оповідання про гроші та метеорологію, себто науку про явища в повітрі. Ті статті тепер тяжко читати.

Зусилля Френклина були майже такі самі. В шістьох виданнях його журналу подибуємо проповіди, переклади римського поета Овідія, статті про діяльність проповідника, котрий пропагував загальне релігійне оживлення, а також критику деяких поступків англійського парламенту. Багато місця займали передруки коротких статтей з американської преси, та поезії.

Оба журнали мають тепер тільки історичне значіння. Хоч Френклин на три дні спізнився з виданням першого журналу для Америки, то він з своїм видавництвом видержав два рази довше ніж його суперник. Здається, одначе, що Френклин не придавав багато ваги тій справі, тому що він ані одним словом не згадує про неї у своїм життєписі.

Загальна Рада — ФЛІС

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УКР. РОБ. СОЮЗА

ВІДДІЛ 142, ГИЛСАИД, Н. ДЖ. Збори у вівторок, 25 лютого, в 8:30 веч. Обовязком всіх прийти точно в означений час, бо є важні справи.
Н. Коритко, секр.

ВІДДІЛ 206, СКРЕНТОН, ПА. Збори в неділю, 23 лютого, в 2-ій попол., в У. Г. Клюбі, при 608 В. Лакаванна Евню. Н. Стадницький, голова

ВІДДІЛ 208, ЛЕЙКВУД, О. Сестрництво св Анни. Повідомляється, що збори будуть відбуватись в другу неділю по першім кожного місяця, в другій годині пополудні, в церковній галі, при 2095 Квіл Стріт. Проситься всіх приходити на час та припроваджувати молодих членкинь до нашого відділу. Уряд

ВІДДІЛ 248, ЛІ СЕНТЕР, Н. Й. Збори в неділю, 2 березня, в 1-ій попол., в домі т. Гр. Свердана. Проситься всіх прийти на час і заплатити свою належитість до Союза і місцевої каси. Г. Мельничук, секр.

ВІДДІЛ 296, ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Збори у вівторок, 25 лютого, в 8-ій веч., в домі Товариства Горожан. Проситься всіх прийти і взяти участь в нарадах. Уряд

Микола Гоголь (5)

СОРОЧИНСЬКИЙ ЯРМАРОК

(Продовження)

IX

Що спереді і так і сяк
А ззаду, ей-же-ей, на чорта.
(З народньої казки)

— Чуєш, Власе? — говорив, підвівшись один хтось серед народу, що спав на вулиці: — біля нас хтось спомянув чорта!

— Що мені до того? — пробубонів, потягаючись, циган, що лежав біля нього: — Нехай би і всіх своїх родичів спомянув.

— Але ж так закричав, ніби хтось душить його!

— Та чого людина не верзе спросоння!

— Як собі знаєш, а хоч глянути треба; а викреши но вогню!

Другий циган, бурмочучи собі під ніс, звівся на ноги; два рази обсипав себе іскрами, як блискавками, роздмухав губку і, з каганцем в руках, звичною українською світицею, зробленою з битого черепка, з налитим туди баранячим лоєм — пішов собі, приствічуючи дорогу.

— Стій: тут щось лежить; а посвіти но сюди!

До них підійшло ще кілька чоловік.

— Що там лежить, Власе?

— Та наче б то двоє людей; одно зверху, друге піднизом; котрий з них чорт, я вже й не розберу!

— А хто зверху?

— Баба!

— То це ж і є чорт!

Веселий регіт розбуркав чи не всю вулицю.

— Баба вилізла на чоловіка; вже десь то ця баба вміє їздити, — говорив один, серед збитого натовпу.

— Дивіться, хлопці! — говорив другий, підіймаючи черепок від горшка, бо друга ціла половина його трималася на Черевниковій голові. — Яку шапку надів на себе цей козарлюга!

Ще збільшився гамір і регіт, і від цього опамятались наші мерці, Солопій і його подружжя, що й досі, охоплені переляком, довго й боязко торопіли на засмалені циганські обличчя: від химерного й тремтливого світла, вони здавались моторошним збіговищем гномів, оточених важкою підземною парою і хмарами з мряки нерозбудної ночі.

X

Цур тобі, пек тобі, сатанинське навождение!
(З української комедії)

Свіжий ранок стелився над розбурканими Сорочинцями. Хмари диму, зі всіх коминів, летіли назустріч сходу сонця. Ярмарок загомонів. Овечки мекали, коні іржали; крики гусей і перекупок розляглися знову по всьому табору — і моторошні поголоски про червону свитку, що такого страху навіяли всім, разом з ясним ранком, що зійшов над світом.

Позіхаючи й потягаючись, дрімав Черевик у вкритій соломою кумовій повітці, вкупі з волами й мішками борошна та пшениці, і, здавалось, не хотілось йому відриватись від своїх снів, коли це почув він голос, такий відомий, як притулок лінощів — благословенна піч в його хаті, чи шинок далекої родички, що стояв не далі десяти кроків від його порога.

— Вставай, вставай! — деренчала над вухом ніжна його дружина, шарпаючи його, скільки сили, за руку.

Черевик, замісць відповідати, надув щоки і почав виробляти щось руками, наче в бубон бючи.

— Навіжений! — крикнула вона, ухиляючись від його вимахів, бо він за малим не зачепив був її по обличчі.

Черевик підвівся, протер сяк-так очі і подивився навколо себе.

— Враг мене побий, коли мені, голубко, не привеpзлося, що твоя твар — то бубон, і що на ньому мене, як того москаля, присилували барабанити зорю оті свинячі рила, що від них, мовляв той кум....

— Та годі бо, верзе не знати що! Збирайся, веди швидше кобилу продавати! Чи не сміх людський: приїхали на ярмарок, і хоч би тобі пасмо конопель продали . . .

— Що ж тепер, жінко, — перебив Солопій: — та з нас же сміятись будуть.

— Збирайся! Збирайся! З тебе вже й так сміються!

— Ти ж бачиш, я ще й не вмивався, — говорив Черевик, позіхаючи й чухаючи спину, щоб протягнути час для своїх лінощів.

— Ото не в час заманулося йому чепуритись! Від коли це ти такий став? Ось рушник, утри свою личину. . . .

Вона схопила щось зібгане в жмут — і, злякавшись, кинула його від себе . . . це був червоний від свитки закарваш.

— Збирайся, йди на ярмарок, — знов говорила вона, опамятавшись, свойому чоловікови, бачивши, що той остовпів від зляку й цокотів зубами.

— Тепер багато вторгуєш! — бубонів він сам до себе, відвязуючи шкапу й ведучи її на торговицю. — Не дурно ж, як лаштувався я на цей проклятий ярмарок, на душі було так важко, наче хтось навалив на тебе дохлу корову, а воли аж двічи самі повертали до дому. Та ще, здається, як я оце згадав, чи не в понеділок ми й виїхали. Від цього й таке лихо! . . . Непосидяща ж і чортяка проклята: носив би вже свитку з одним рукавом; так де там, треба ж добрим людям не давати спокою. Був би я, скажемо, чортом, від чого боронь, Боже, чи став би я лазити вночі за проклятущими шматками?

Тут розмисли нашого Черевика перебив товстий і пронизливий голос. Коло нього стояв високий циган:

— Що продаєш, чоловіче добрий?

Черевик помовчав, оглянув його з ніг до голови і мовив байдужісінько, не спиняючись і не випускаючи з рук вуздечки:

— Хіба сам не бачиш, що продаю?

— Ремінці? — спитав циган, дивлячись на вуздечку в його руках.

— Може й ремінці, коли вже кобила видається за ремінці.

— Я бачу, чортів земляче, що ти її, десь то, соломою годував.

— Соломою?

Тут Черевик хотів був потягнути за вуздечку, щоб провести свою кобилу і збити брехню невстидливого потрепувача, та рука його з несподіваною легкістю вдарилась об підборіддя. Дивись, — а в ній відрізана вуздечка, а до вуздечки привязаний — ой, страх який! Волосся йому полізло догори! — шматок червоного рукава! Плюнувши, перехрестившись і махаючи руками, побіг він від нежданого дарунку і швидко, як молодий парубок, зник серед натовпу.

XI

За моє жито, та мене й побито.
(Прислівя)

— Хапай, хапай його! — кричало кілька хлопців у тісному кінці вулиці, і Черевик почув, як його схопив хтось у дужі руки.

— Звязати його! Це той самий, що вкрав у доброго чоловіка кобилу!

— Господь із вами! Защо ви мене вяжете?

— Він ще й питає! А нащо ти вкрав кобилу у приїзджого хазяїна, у Черевика?

— Та ви подуріли, хлопці! Хто ж це бачив, щоб чоловік сам у себе крав би щось!

— Говори! Говори! А чого ж ти летів, скільки духу, наче сам сатана за тобою слідом гнався?

— Та й не хотячи побіжиш, коли сатанинська одежа . . .

— Ні, голубе! Дури когось іншого; буде тобі ще й від засідателя, щоб не лякав людей чортовинням.

— Хапай, хапай його! — почувся крик з другого кінця вулиці: — ось де він, ось утікач!

(Далі буде)

Вступайте в члени У. Р. Союза

digitized by ukrbiblioteka.org

OUR AMERICAN PAGE

Mail contributions to 524 Olive Street, Scranton, Pa.

THINGS WORTH REPETITION

How well do you know your organization? Are you really part of the U. W. A. or is your association with it merely limited to a monthly dues-paying transaction? For both the letter and those whose interest in the U. W. A. is keen, we think it would be worthwhile to repeat in English some of the more interesting aspects characterizing the recent financial and recording reports of U. W. A. executive officers. To the more or less indifferent, this information should prove to be somewhat of an eye-opener. To those actively interested in our organization, the data should be encouraging.

Financial Standing Improved

Looking at the U. W. A.'s standing at the close of 1940, we find, first, the organization's assets to have increased to $2,604,214.28. Comparing this with our standing at the close of 1939, it is to be noted that the assets improved by almost $133,000.00; by $124,000 in the adult division, by almost eight thousand dollars in the juvenile section and by over one thousand in the Narodna Wola account.

It is also worthwhile to recall that the organization disbursed large sums of money for additional services to its members, services which insurance holders do not ordinarily receive from non-fraternal organizations. These include aid to the sick and distressed, assistance to students, educational and cultural activities and encouragement of all positive manifestations in our local and national life. The record also gives every indication that these additional services will be enlarged and will embrace a greater scope in the future.

Solvency Goes Up Again

Of even greater importance is the fact that the U. W. A. became stronger and sounder. Our solvency ratio jumped from 149.3% to 154.5%. This means that the U. W. A.'s ability to meet expected claims is 54.5% greater than the legal requirement. In other words, a U. W. A. policy is over fifty percent better than demanded by the stringent laws of the states wherein we are active. That rating, it should be remembered, is one of the highest in the country. When one couples this with the U. W. A.'s actual-to-expected mortality rating, it will be readily seen that our tradition of progress marches forward in step with, and even ahead of, the times; for last year's mortality rating was 20.3% lower than expected by scientific calculations of expert statisticians. And remember, too, that the U. W. A.'s solvency improved by 5.2% over 1939 and the death rate fell almost four percent within the same period, showing clearly that our claims of soundness are well warranted.

Membership Increases

Turning our attention to the recording report for 1940, we find that at the close of the year there were 12,129 active members of our rolls, 10,476 of whom are adults and 1,653 children. This constitutes a net gain of 176 within a year. Whereas the number of new members enrolled in 1940 totaled over 1,250.

At the same time, only 707 members are left within the old system of insurance, which was instituted some twenty-odd years ago. Thus, today only five percent of our membership is still enrolled in the out-dated security system which was replaced several years ago by our present modern insurance set-up.

1940 One of the Best

Summing the matter up, the Ukrainian Workingmen's Association developed more progressively during 1940 than in previous years. Financially, the Association grew by eleven thousand dollars a month. In membership, a net gain of fifteen members a month was made, and an increase of over one hundred new members a month is to be noted. Death benefits of some eighty-two thousand dollars were paid to the beneficiaries of over one hundred members who passed away, while several hundred members became inactive through paid-up and extended insurance.

Of the strong points in the U. W. A.'s 1940 record, all members should indeed be proud. The shortcomings should encourage all who are interested in making the U. W. A. bigger and better, to do all in their power to eliminate them. And there is no better time to do so than now, for pre-convention time is usually one of the busiest periods in our organization's history. This should be especially kept in mind by those of our members who will be elected delegates to the forthcoming U. W. A. convention. The confidence bestowed upon the delegates should inspire them to show their appreciation to those who elected them. This can best be done by striving in every way practicable to enlarge the ranks of the U. W. A.

CUPID DANCE IN PHILLY A HIT

Lovely Olga Bilek of Northampton, Pa., and handsome Ted Vidomsky of West Easton, Pa., were respectively crowned "Queen and Knave of Hearts" at the fifth annual Ukrainian Cultural Centre Valentine Social held in Philadelphia on February 16.

The drawing power of the UCC to non-Philadelphians was again demonstrated when a large delegation made its appearance from several Lehigh Valley towns (Allentown, Easton, Northampton, Palmerton, Ormrod), Suburban Philadelphia (Camden, Conshohocken, Bridgeport), and from as far as Scranton and Olyphant.

A convivial atmosphere prevailed throughout the evening's program, which consisted of dancing, games and contests. The Bridgeport couple, Vera Sarabun and Mary Shewchuk, won the jitterbug contest, while Johnny Dashe, Jr., of West Easton received the greatest number of Valentines. Special mention must be made of Mike Kuba of Northampton, who provided unscheduled antics to amuse the crowd, and the harmonious singing of the Allentonians. The UCC spark plugs, Anne Bilyi and Marie Z. Marco, arranged the program, and with Anne Zapotochny, Al Yarr and John Chmelyk decorated the ballroom with a myriad of hearts.

—ay

ATTEND THESE LECTURES

The following free lectures will be given by members of the American Chemical Society at the Ukrainian Cultural Centre, 645 North 15th Street, Philadelphia, as indicated:

Feb. 27: "Perfumes," by Prof. J. Howard Graham, Temple Univ. School of Pharmacy.

March 6: "Dyeing," by Prof. Elmer C. Bertolet, Phila. Textile School.

March 13: "Vitamins," by Dr. Versa Cole, Woman's Medical College of Phila.

March 20: "Drugs and the Chemist," by Prof. Carl Malamisuro, Temple Univ. School of Pharmacy.

March 27: "Effective Speaking and Writing," by O. F. Roller, A. C. S. Publicity Chairman.

Ukrainian Americans are urged to attend these free Thursday night lectures. They start at 8:15 P. M.—ay

EASTON DRAFT DANCE

The Ukrainian Catholic Youth Club of West Easton, Pa., invites all young Ukrainians to attend its Draft Dance at the West Easton Firehouse Saturday Evening, March 1.

Johnny Dashe, Jr., says: "Volunteer to come; don't be drafted!" He expects many to come from outside his burg.

—ay

AMONG BOOKS

SALT WATER DAFFY. By Philip Wylie. Farrar & Rinehart, Inc. $2.50.

Crunch Adams, captain of the "Poseidon," and his mate Desperate Smith, the two lovable fishing guides, are again the heroes of Mr. Wylie's new collection of stories. There are six stories; the title tale is a short novelette.

In "Salt Water Daffy" Crunch and Des find themselves in Hollywood. It doesn't take the two Florida fishermen long to see that it was all a big mistake. The newest screen siren takes to Crunch like a fish takes to bait. When the captain thinks he's got that problem solved, Crunch finds that with all the water surrounding California, he can't catch a fish. But the story hits its highest point when four cowboy acquaintances of Crunch's go for a day's outing on board the fishing boat. If there is anything funnier than four drunken cowboys out fishing in rough waters for the first time, it hasn't been written yet.

In the other stories Crunch and Des are in their native waters on board the "Poseidon." "Fifty-four, forty, and fight" finds Crunch and Des in complete disagreement. The two guides quarrel about who is the best fisherman. Urged on by Sari, the captain's remarkable wife. Des and Crunch join a party boat to settle that argument for ever after. How Crunch and Des break up a neat fish-betting swindle is another excellent fishing yarn.

The other stories, while all about Crunch, Des, the "Poseidon" and fishing, have a variety of themes. Once, by helping a girl fish for her supper, Crunch plays Cupid. Another time Crunch gives a big-game fisherwoman, who was slowed down by a weak heart, a new lease on life. He introduces her to the tamer sport of bay fishing. Then, in still another story, through first-rate psychology he "Spares the Rod," and makes a good boy better.

And then, almost in answer to the criticism of an earlier book, "The Big Ones Get Away," Phillip Wylie wrote a story about:

"Every guy who goes fishing. Every son of old Ike Walton who wets a line. I strung together a few of the tough-break stories I know; and I didn't even put in some of the worst ones. We're all Hickses —most of the time."

It's all about the hard luck or the jinxes that sometimes tag fisherman.

The other stories are just as clever and enjoyable. They can be read and re-read, with the same avid interest. The book isn't limited to fishermen and women. I wouldn't know an amberjack from a yellow tail, nor a fly rod from light tackle. But I did relish every line of the book. I'm sure that anyone who has ever wet a line would get so much more enjoyment, especially since he could understand the technical fishing language.

The characters are wonderfully portrayed. There must be a Crunch Adams, the handsome young captain with a wife like Sari, "who is a girl in a billion." And they must have a Herculean young son. Des Smith is also too real to be pure fancy. The story is extremely well written. It reads easily and smoothly. The humorous incidents are well done, and the exciting moments are made highly dramatic.

The book is illustrated by John O'Hara Cosgrave II. The drawings harmonize with the light tone of the stories.

Every fisherman should read "Salt Water Daffy." It is the fisherman's saga. To the uninitiated, it's the best way to get acquainted.

Blanche Siegel

"NEVER A DULL MOMENT," says one satisfied reader of UKRAINIAN LIFE Magazine, A Monthly for Americans of Ukrainian Descent. Brighten your life with UKRAINIAN LIFE. One dollar per year. Address: 524 Olive Street, Scranton, Pa.

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ ПОГРЕБНИК на Филаделфію й околицю

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
Cor. Franklin & Brown Sts., Philadelphia, Pa.
Tel.: Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПРИЙДІТЬ ДО НАС І РОЗМОВТЕСЬ ПО УКРАЇНСЬКИ З УКРАЇНСЬКИМ ПРОДАВЦЕМ

Виставляємо на ПРОДАЖ всі наші вповні відновлені УЖИВАНІ АВТОМОБІЛІ і ТРОКИ. Не тільки АВТОМОБІЛІ і ТРОКИ на нашим просторім подвірі, але таксамо НАЙЛІПШІ УЖИВАНІ АВТОМОБІЛІ під дахом у нашім складі уживаних машин. Не зважаючи на низькі ціни, продаємо кожний НЮАРК МОТОР АВТОМОБІЛ і ТРОК з нашою

БЕЗУМОВНОЮ ГАРАНТІЄЮ ЗВОРОТУ ГРОШЕЙ

NEWARK MOTORS
Авторизовані продавці
PLYMOUTH * * * DE SOTO
INTERNATIONAL TRUCKS
432-442 South Orange Avenue
Newark, N. J.
Phones: MA. 3-5251 & MA. 3-5252
Питайте за Мирославом Вакулінським

10 РЕКОРДІВ $3.75

Випродаж ріжних 10-цальових українських рекордів. Користайте з нагоди. — Листа ч. 4.

80311 Якбим була я зазулев. Доля імігранта. М. Зазуляк.
81270 Скупа жінка. Брехуни. С. Сарматів.
81676 Час до дому, час. Василечки. Укр. Народний Хор.
59067 Забава в коршмі. Лебедик Янкель. Міліна-Гурський.
15539 Де ти бродиш. Коли розлучаються. Шандровський-Туш.
15549 Сива зазуленька. Бачить Бог, бачить Творець. Квартет.
15556 Дуб на дуба похилився. Кохання. Стеценко-Давиденко.
15565 Колись, дівчино мила — Ірчик. С. Боднарчук.
15576 Вечірний дзвін. Як два серця ся кохають. Дует.
15585 Лугом іду, коня веду. По дорозі жук. Барчан-Давиденко.
15606 Кума Маруся і Горпина. С. Сарматів.
21012 З тої пори високої. Через річку гребелька. Марущак.
15581 Гагілки, 1-2. Хор Бояи з Йонкерс.
27110 Рождество Твоє, Христе Боже. Йордан. О. К. Кірстюк.
E7308 В яслах лежить. Радуйтеся всії люде. Укр. Квартет.
27323 Нащо мене зачіпаєш. Ой там Роман. Катерина Гнаткова.
27302 Біда тай годі. Пісня арештанта. Евген Жуковський.
27279 Мій смичок. Фальші сльози. Е. Жуковський.
27263 Хто не хоче працювати. Похорон жовніра. Спів і Орх.
27243 Лемківські пастухи, 1-2. Орхестра і Спів.
27236 Весілля сяноцького повіту. Орхестра і Спів.
27221 Просьба жінки до чоловіка. Серед ночі. Спів-Орх.
27206 На День Матері. Весела Тереська. Соня Ліщак.
27193 За горами — за лісами. Кажуть люде. Евген Жуковський.
27184 Пристріт і Лобода. Жуковський і Красновська.
27174 Знодини і Толока. Жуковський і Красновська.
27158 Було, тай нема. Наш Хаїм. Е. Жуковський.
27151 Гей гук, мати, гук. Розлилися беріж. П. Ординський.
27141 Тепер я турок, не козак. Ой щось дуже. В. Дилов.
27130 Карі очі. Така її доля. Д. Медовий.
27124 Історія з пирогами. Шпорт Америк. Е. Жуковський.
27116 Вуйко з Пенсилвенії. Кумедія. Евген Жуковський.
27112 Як добрався до Америки. Укр. Пісні. Микола Данченко.
27107 Пише мені жінка. Від початку до кінця. Е. Жуковський.
27101 Забудьковатий і Розвід. Евген Жуковський.
27095 Школярі і Журавельч Е. Жуковський.
27086 Чорні очі як терен. Ой не шуми, луже. Е. Жуковський.
27077 Пішла мати на границю. Сійся родися. Е. Жуковський.
27063 Як ся маєш — полька. Українська Мазурка. Скрипка-Кларнет.
27057 Ми Гайдамаки. Соколи-Соколи. Е. Жуковський.
27048 Ковалівна. В хаті свекрухи. Евген Жуковський.
27039 Маруся. Ой ішов я раз в ночі. Е. Жуковський.
27027 Гей на горі Січ іде. Верховина. М. Зазулик.
27002 Чи ти мене вірно любиш. Ой піду я лугом. Тріо.
59022 Весілля в Диканці. Ходить гарбуз. Корніенко Орх.
15550 Чорні очі — коломийка. В чарах кохання — вальс. Орх.
15561 Коло млина — коломийка. — Полька. Орх. Замуленко.
15571 Ануся, полька. Бучацька коломийка. Орх. Сербінського.
15586 Шумка Київська і Весняна. Корніенко Укр. Орх.
15590 Шумка Українська. На Україні — попурі. Орх. Корніенко.
15596 Солодка — полька. Хася — мазурка. Орх. Сербінського.
21020 Український Сербан і Гуцулка. Орх. Апольського.
27325 Полька Рідний Край і Пасічник. Орхестра.
27229 Чумак і Баламути. Свист сольо.
27172 Старосвітська коломийка. Пиймо друзі, вальс. Орх.
27145 Чабарашка і Трамбулянка. Орхестра Петра Росади.
27098 Танець Присюди. Гон, вальс. Орх. П. Гуменюка.
27040 Серед щитів, вальс. Французька полька. Гармонисти.

Виберіть 10 ріжних рекордів з повижчої листи, кожна інша, пришліть разом з замовленням означену суму ($3.75) на подану тут адресу, а рекорди будуть Вам зараз вислані.

NARODNA WOLA
524 OLIVE STREET SCRANTON, PA.

SOUTH SIDE BANK AND TRUST COMPANY
Складайте свої ощадности в цім сильнім і певнім банку
524 CEDAR AVENUE SCRANTON, PA.
Член Федеральної Корпорації Обезпечення Депозитів

ПОЧУВАЄТЕСЯ ВТОМЛЕНІ?
ТОДІ ПИЙТЕ БІЛЬШЕ
WOODLAWN FARMS
TUBERCULIN TESTED "A" MILK

Ваша система потребує цього чудесного харчу, що має в собі багато поживности і вітамінів . . . це неоспоримий факт, що в зимову пору, коли Ви і Ваша родина сидите біля печі, Ви не дістаєте стільки свіжого повітря і стільки сонячного світла, як у кожній іншій порі року. Внаслідок того, ціла Ваша фізична система зуживається. Ось чому Ви повинні пити подостатком молока, що має в собі багато вітамінів. Це найліпший харч, який можна дістати.

ПИЙТЕ ЙОГО ПОБІЛЬШЕ . . . ЦЕ ДОБРЕ ДЛЯ ВАС!

WOODLAWN FARM DAIRY
Scranton, 4-1151 Wilkes-Barre, 2-2171
Pittston, 1517 Nanticoke, 20
Carbondale, 1-0541

КОШТ ЕЛЕКТРИКИ ДЛЯ ДОМАШНЬОЇ ПОТРЕБИ ДВА РАЗИ МЕНШИЙ, НІЖ ВСТУП ДО ТЕАТРУ . . .

*Взято з National Conference Board, Inc.

ДБАТИ про розвагу . . . вірити в те, що розривка дає рівновагу в житті — це американський спосіб життя. Щорічно американці видають майже один більйон доларів на вступ до театру та на інші розривки, а це два рази стільки, як видаток на електрику для домашнього вжитку*...

І ніхто не жаліє того видатку.

Інтересно порівняти ці два головні видатки американців ще цим способом: На кожного долара, що видається по домах в Америці на електричну обслугу, що помагає нам в день і в ночі за одним натисненням гудзика, ми видаємо два долари на розривку.

Справда, ЕЛЕКтрика дешева!

THE SCRANTON ELECTRIC COMPANY

Electricity is Cheap use it freely!
The Average Cost of Domestic Current Here has been Cut in Half since 1927